

Rapport

Rapport over een klacht over de politiechef van de regionale eenheid Limburg.

Datum: 16 oktober 2013

Rapportnummer: 2013/147

Aanleiding

Op 7 april 2013 om 16.52 uur komt er bij de regionale eenheid Limburg een telefoontje binnen van mevrouw A. Mevrouw A, 94 jaar oud, had kort daarvoor verzoekster aan de telefoon toen het gesprek abrupt werd afgebroken. Mevrouw A had vervolgens teruggebeld, maar kreeg geen gehoor. Mevrouw A gaf bij de politie aan dat zij zich vreselijk zorgen maakte over het welzijn van verzoekster en verzocht de politie poolshoogte te gaan nemen bij haar woning.

Rond 18.45 uur gaan twee politieambtenaren naar de woning van verzoekster. De politieambtenaren proberen te kijken of verzoekster in de woning aanwezig is, maar dat lukt niet goed. Buurtbewoners geven aan dat verzoekster ook nog wel eens bij een familiekerk in de buurt kan zijn. Daar wordt de auto van verzoekster echter niet aangetroffen. Wel constateren de politieambtenaren dat de auto van verzoekster niet in de garage staat. Omdat het telefoongesprek abrupt werd afgebroken kan niet helemaal uitgesloten worden dat verzoekster onwel is geworden. De politie besluit daarop op grond van haar hulpverleningstaak (artikel 3 Politiewet, zie Achtergrond) de woning van verzoekster binnen te gaan.

Als verzoekster 's avonds rond 22.30 uur thuiskomt vindt zij een briefje van de politie waarop staat geschreven dat de politie haar woning is binnengetreten in verband met de melding door mevrouw A. De slotenmaker heeft het slot bij de achterdeur vervangen en de sleutels zijn afgegeven bij haar burens. Ook het raampje bij de voordeur is door de politie ingeslagen, hetgeen tijdelijk is hersteld door de slotenmaker.

Verzoekster dient een klacht in over de gang van zaken. Door het binnentreden is zij met een schade van ruim € 1500,- blijven zitten. Op 2 mei 2013 vindt er een gesprek plaats tussen verzoekster en de politie. De politie legt uit waarom zij haar woning is binnengegaan. Verzoekster geeft aan dat zij hier begrip voor heeft, maar zij zou toch graag zien dat de politie de schade vergoedt, nu zij er niet om heeft gevraagd.

Klacht

Verzoekster klaagt erover dat de regionale eenheid Limburg weigert de kosten voor de reparatie van haar voor- en achterdeur te vergoeden, nadat de politie te Venlo op 7 april 2013 in het kader van haar hulpverlenende taak haar woning was binnengetreten.

Standpunt verzoekster

Verzoekster geeft aan dat zij er niet om gevraagd had dat de politie bij haar naar binnentrad. Ze is opgezaald met een kostenpost van ruim € 1500,- en ze zou graag zien dat de politie dit betaalt. De politie had ook aangegeven dat hier "een potje" voor zou bestaan, aldus verzoekster. Het afwijzen van haar schadevergoedingsverzoek kwam dan

ook als een verrassing.

Standpunt politiechef

De politiechef heeft bij brief van 17 juni 2013 aan verzoekster laten weten niet te zullen overgaan tot het vergoeden van schade. Volgens de politiechef is er met betrekking tot het binnentreden geen sprake van enig onrechtmatig handelen, zodat een schadevergoedingsplicht niet aan de orde is. Het binnentreden was rechtmatig en de omstandigheden boden – naar objectief gemeten maatstaven – voldoende grond daartoe, aldus de politiechef.

In reactie op het ingestelde onderzoek door de Nationale ombudsman liet de politiechef op 23 september 2013 weten dat hij – na de geldende jurisprudentie en een eerder rapport van de Nationale ombudsman over schade bij binnentreden bestudeerd te hebben – toch zal overgaan tot gehele vergoeding van de schade van verzoekster.

Beoordeling

De Nationale ombudsman beoordeelt of de overheidsinstantie - in dit geval de politie - op een behoorlijke wijze is omgegaan met het verzoek om schadevergoeding. Hij geeft geen beslissing over de juridische aansprakelijkheid van de overheid. Dit is voorbehouden aan de rechter; die kan een overheidsinstantie veroordelen tot betaling van schadevergoeding en stelt ook de hoogte daarvan vast. De Nationale ombudsman toetst dus alleen of de behandeling van een verzoek om schadevergoeding behoorlijk is geweest. Dit doet hij aan de hand van zestien spelregels, die hij heeft opgesteld naar aanleiding van het rapport "Behoorlijk omgaan met schadeclaims" van 24 juni 2009 (2009/135) en het rapport "Behoorlijk omgaan met schadevergoeding door gemeenten" van 15 februari 2011 (2011/025). De Nationale ombudsman geeft het oordeel niet behoorlijk, indien de overheidsinstantie niet in redelijkheid tot afwijzing van de schadeclaim had kunnen komen. Dit betreft een terughoudende toets die voortvloeit uit het redelijkheidsvereiste.

Dit vereiste houdt in dat overheidsinstanties de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Daarbij stelt de overheid zich actief op, indien individuele burgers onevenredig worden benadeeld bij overheidshandelen in het algemeen belang. Het redelijkheidsvereiste brengt mee dat de overheid bij de beoordeling van een schadeclaim van een burger een standpunt inneemt dat, mede gelet op de jurisprudentie, verdedigbaar is voor de rechter.

In dit geval valt zowel de politie als verzoekster niets te verwijten. Op grond van een melding van een derde had de politie het vermoeden dat een bewoner in nood zou kunnen verkeren en hulp nodig zou kunnen hebben. De politie heeft te goeder trouw de afweging gemaakt om de woning van verzoekster binnen te treden om er zeker van te zijn dat verzoekster geen hulp nodig had. De politie heeft dan ook de deur geforceerd en schade

gemaakt in het kader van haar hulpverleningstaak. Dit deed de politie in het algemeen belang, althans in het (verondersteld) belang van de hulpbehoevende. Achteraf bleek dat er niets aan de hand was. Van "eigen schuld" bij verzoekster in de zin van artikel 6:101 lid 2 BW was geen sprake. Ook mevrouw A. valt naar het oordeel van de Nationale ombudsman niets te verwijten, nu de Nationale ombudsman zich kan voorstellen dat zij zich zorgen maakte om verzoekster toen het telefoongesprek abrupt werd beëindigd en zij geen gehoor kreeg toen zij terugbelde. Nu mevrouw A., verzoekster en de politie niets te verwijten valt, rijst de vraag van wie in redelijkheid kan worden verwacht de reparatiekosten te betalen.

Hierbij is van belang of de reparatiekosten behoren tot het normale maatschappelijke risico van verzoekster. De Nationale ombudsman heeft in een eerder rapport (2011/143) geoordeeld dat, mede gelet op de uitspraak van de Hoge Raad van 2 oktober 2009 (LJN: BJ1708), deze kosten niet lijken te behoren tot het normale maatschappelijke risico van degene die de schade heeft geleden en dat de overheid in dergelijke gevallen een tegemoetkoming aan de betrokkene dient te verstrekken. Hoewel de Nationale ombudsman zich bewust is van het feit dat het in het bedoelde arrest ging om een verhuurder en niet om een eigenaar van een woning, is hij van oordeel dat het uitgangspunt zoals geformuleerd in dit arrest kan worden doorgetrokken naar deze specifieke casus. Ook het feit dat in de casus van het rapport 2011/143 degene die de schade leed geen enkel belang had bij de inval, terwijl in het onderhavige geval de inval geschiedde in het (verondersteld) belang van verzoekster, vormt naar het oordeel van de Nationale ombudsman geen reden om de schade voor risico van verzoekster te laten. Immers, verzoekster bleek niet hulpbehoevend en had zelf geen enkel aandeel in het "in actie" brengen van de politie. Door het schadevergoedingsverzoek van verzoekster dan ook af te wijzen heeft de politie in strijd gehandeld met het redelijkheidsvereiste.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de politiechef van de regionale eenheid Limburg is gegrond ten aanzien van het afwijzen van het verzoek tot schadevergoeding, wegens het in strijd handelen met het redelijkheidsvereiste.

Instemming

De Nationale ombudsman heeft met instemming ervan kennisgenomen dat de politiechef inmiddels is overgegaan tot vergoeding van de gehele schade aan verzoekster.

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Achtergrond

Politiewet

Artikel 3

De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegd gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven.